

GeroMetron kuluneen kauden merkitys kunnan näkökulmasta

Kirsi Santama, palvelupäällikkö, kotona asumisen tuki
vanhus- ja vammaispalvelut, Vantaan kaupunki

Edellisten kausien teemoja

2014-2016

- Muistisairaana kotona asumisen tukeminen

2016-2018

- Kotona tapahtuva kuntoutus

2018-2020

- Kuntoutuksen käytäntöjen juurruttaminen, päivystykselliset tilanteet ja yksinäisyyden kysymykset

GeroMetron kolmas kausi 2018-2020

- Kolmas **kausi jatko kotona kuntoutumisen juurruttamista**, ja yhteinen teema rakentui yksinäisyyden, turvattomuuden ja osallisuuden kysymysten ympärille, jossa teknologian hyödyntämisellä on merkittävä rooli.
- **PÄTIJÄ-hankkeen** (päivystykselliset tilanteet) teemaan liittyvän kehittämistyön laajentaminen Helsingistä muihin kuntiin.
- Pätijän GeroMetro-painopisteiksi valittiin teeman mukaiset eli yksinäisyyden ja turvattomuuden vähentämiseen sekä osallisuuden lisäämisen tähtäävät kehittämiskohteet.
- Tutkimuksen avulla tiedon tuottaminen teknologian merkityksestä ikäihmisten sosiaaliselle osallistumiselle

Kuluneen kauden antia

Hyvien käytäntöjen jakaminen

- Vantaan päivystykselliset tilanteet -opas otettu käyttöön Helsingin mallin mukaan
- Tavoitteena, että erityisasumisen ja kotioidon henkilöstö käy koulutuksen ja opas kotioidon repussa

Kotisairaalan Pandemiatiimin kokemukset

- Hoidon toteuttaminen yhteistyössä hoiva-asumisen henkilöstön kanssa
- Ketterää tukea ja hoidon aloittamista ilman lähetettä
- Osaamisen tuki käynnillä ja puhelimitse (ohjaus ja opetus); aseptiset työtavat ja eristystoimenpiteiden ohjeistaminen, oireiden tunnistaminen ja ennakoiva reagoiminen, lääkehoidon toteuttaminen sekä ohjaaminen, henkilökunnan tukeminen, kuin myös saattohoidon toteuttaminen sekä omaisten tukeminen.
- Konsultaatiotuki: mm. raportoinnin yhdenmukaistaminen ISBAR

Aktiivinen arki kotikuntoutusjakson jälkeen

Kehittämistehtävän tavoitteena oli edistää ikääntyneen henkilön kuntoutumisen jatkuvuutta kotikuntoutusjakson jälkeen heidän omassa elinympäristössään. Kehittämistä tehtiin yhdessä kotihoidon kanssa.

Mitä tehtiin?

- Toteutettiin vierailu joka keuhkeita kotihoidon alueella. Näköä sovitettiin yhteisiin toimintatavoitteisiin.
- Sovittiin, että tehdään kotikuntoutuksen ja kotihoidon yhteiskäynti asiakkaan kotiin kotikuntoutusjakson alussa tai lopussa.
- Oletettiin Apotin työtyöviestintä käyttöön ammattilaisien välillä viestintään tehokkaaksi.
- Kotikuntoutuksen swapeutti käy väkenteillä kotihoidon toimintotilalle mm. iltajaksoksi. Terapeutit länsiköi maabalkaa kotihoidon työntekijöiden kynnystä lähestyä asiakkaan asittoa.

Missä onnistuttiin?

- Apottiviestintä.
- Yhteiset käynnit kotiin paransivat yhteistyötä.
- Terapeuttien näkyvyys kotihoidon alueella lisääntyi.
- Apulaisosastonhoitajien TEAMS-tapaaminen tuli uutena toimintamuotona.
- Asiakkaiden hoitosuunnitelmiin kirjattiin tavoitteet arkikuntoutukselle.

Millaisia haasteita kohdattiin?

- Kahdelle kotihoidon alueelle vierailu viivästyi.
- Koronavirus pandemia keskeytti kehittämisen keväällä 2020.
- Avainhenkilöiden Teams-tapaaminen epäonnistui. Todettiin, että tarvitaan live-tapaaminen.
- Ilmeni Apotti-haaste: terapeutit eivät voineet kirjata asiakkaiden hoitosuunnitelmiin omia käyntejään.

Mitä kehittämällä saavutettiin?

- Apotin avulla viestintä kotihoidon ja akuutin arviointi- ja kotikuntoutusyksikön välillä vakiintui.
- Kuva asiakkaan todellisesta tilanteesta rakentuu aiempaa paremmin kotiin tehtävillä yhteiskäynneillä.
- Kotihoidon työntekijä lisää asiakkaan hoitosuunnitelmaan kotikuntoutuksen tavoitteet, kun kotikuntoutusjakso on päättynyt.
- Terapeutit antavat suosituksia ja ohjeita asiakkaiden arkikuntoutuksen toteutukseen kotihoidossa kotikuntoutusjakson jälkeen.
- Arjen kuntoutuksen jatkosuunnitelma siirtyy varmimmin hoitosuunnitelmaan yhteiskäynneillä.

Akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikkö

Mitä kehittämällä saavutettiin?

- Apotin avulla viestintä kotihoidon ja akuutin arviointi- ja kotikuntoutusyksikön välillä vakiintui.
- Kuva asiakkaan todellisesta tilanteesta rakentuu aiempaa paremmin kotiin tehtävillä yhteiskäynneillä.
- Kotihoidon työntekijä lisää asiakkaan hoitosuunnitelmaan kotikuntoutuksen tavoitteet, kun kotikuntoutusjakso on päättynyt.
- Terapeutit antavat suosituksia ja ohjeita asiakkaiden arkikuntoutuksen toteutukseen kotihoidossa kotikuntoutusjakson jälkeen.
- Arjen kuntoutuksen jatkosuunnitelma siirtyy varmimmin hoitosuunnitelmaan yhteiskäynneillä.

Ikäihmisten yksinäisyyden ja turvattomuuden kysymykset

PIILOSSA - NÄE HÄNET

Vantaalla selvitetiin kotona asuvien ikäihmisten kokemuksia yksinäisyydestä sekä heidän näkemyksiään keinoista, joilla yksinäisyyttä voidaan lievittää. Ikääntyneiden yksinäisyyden kokemuksen lievittämiseksi selvitys nosti esille seuraavat toimenpide-ehdotukset: kuntouttavan päivätoiminnan sekä vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja lisääminen, jalkauttavan työn kehittäminen, alueellisen toiminnan kehittäminen sekä panostaminen järjestöjen, seurakunnan ja kaupungin toimijoiden väliseen yhteistyöhön. Ikääntyneiden osalta kaupunki on linjannut hyvinvointisuunnitelmaan mahdollisuuksien lisäämisen kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle.

"Pitäisi olla paikka, jossa tavata muita."

"Joskus nautin yksinäisyydestä - hyvä näin."

"Saada jutella jonkun ihmisen kanssa silloin tällöin."

"Mitä minä taksikortilla, kaikki kaverini ja lapseni ovat kuolleet."

"Joku lähtisi käyttämään kävelyllä."

"Voisihan sitä mennä, mutta matkat tulee kalliiksi."

"Minuutin hermostunut neuvo ei auta tietoa tarvitsevaa."

Yksinäiset vanhuksat Vantaalla - selvityksen loppuraportti
Tekijät: Saara Mustonen (kuvassa) ja Tiina Lauhde

Hyvän tekeminen lisääntyy projektissa

MEK Kiinnekohdita on Vantaan kaupungin vanhus- ja vammaispalvelujen sekä Diakonissalaitoksen yhteinen etsivän työn projekti.

MEK on Vantaalla toteutettavan Myönteisen ErytisKohtelun toimintaohjelma, jossa toteutetaan eri ikäryhmille suunnattuja projekteja kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi.

IKÄIMISEN KOHTAAMINEN - SÄ PÄRJÄÄT!

Erytistä tukea tarvitsevat yksinäiset ikäihmiset saavat vierellä kulkijan tuekseen ja rinnalleen ratkomaan yhdessä arjen haasteita.

MIELEKÄS TEKEMINEN JA ELÄMÄ - OSALLISUUS LUO YHTEISÖLLISYYTTÄ

MEK kaupunginosissa Korso-Koivukylä, Hakunila-Länsimäki ja Martinlaakso tehdään yhteistyötä seniorivuokratiloissa.

IKÄIHMISEN TARVITSEMAT PALVELUT - TEEMME SEN YHDESSÄ

Monisektorista verkostoyhteistyötä tehdään kaikkien ikääntyvien hyvinvointia tukevien toimijoiden kanssa.

Lisätietoja: Tiina Lauhde, työ- ja päivätoiminnan päällikkö
p. 050 312 1748, tiina.lauhde@vantaa.fi

YLÖS SÄNGYSTÄ!

 Vantaan sairaala
- Ammattitaidolla Sinulle

- Kuntoutujan osallistumisella on suuri merkitys tavoitteita asetettaessa ja niihin pääsemisessä. Kuntoutuminen ei ole passiivista ja yksisuuntaista.
- Taulut viestittävät lukijalleen kaikista niistä mahdollisuuksista, mitä heillä itsellään on käytössä.
- Toipumisessa ja kuntoutumisen käynnistämisessä omaisilla ja läheisillä on suuri kannustava merkitys. Heidän on hyvä tietää, miten me näemme kuntoutumisen osastolla.
- Taulujen tekstit suunnittelimme yhdessä moniammatillisen tiimin kanssa, joten niissä kiteytyy monialainen näkemys kuntoutumiseen.

YLÖS SÄNGYSTÄ!

Äkillisesti sairastuneenkin tulee pyrkiä pois sängystä, koska istuma-asento ja liikunta:

- tehostaa hengitystoimintaa
- parantaa lihasten hallintaa, voimaa ja tuloa
- tehostaa nivelten toimintaa
- parantaa aineenvaihduntaa ja sokeraasipainoa paranee
- parantaa ihon terveyttä ja haavojen paranemista
- vähentää sydänlihasta ja laskee verenpainetta
- parantaa ruuansulatusta ja vatsan toimintaa
- helpottaa nielemistä ja syömistä
- tuottaa hyvän olon tunteen ja auttaa mieltä rentoutumaan
- palauttaa toimintakykyä ja helpottaa kuntoutumista
- kohentaa elämänlaatua

OHJEITA OMATOIMISEEN KUNTOUTUMISEEN

Ompinen/Ihminen:
• Käy hoitajilta vaikka läheistäsi saamiseksi ruokailussa ja liikumisessa! Varmista onko ruokailuajat läheillesi sovitut!

Osastollamme noudatetaan kuntouttavaa työotetta, jonka avulla pyritään ylläpitämään ja edistämään olemassa olevaa toimintakykyä.

- Osallistu hoitoon ja kuntoutukseen voitisi mukaan
- Pyri omatoimisuuteen
- Tee voimistelulliseksi vuoteessakin
- Nouse istumaan, seisomaan, kävelyille itsenäisesti, avustettuna tai apuvälineiden avulla
- Aterioidi päivällisellä pöydän ääressä tai ainakin tuolissa/vuoteen reunalla istuen
- Huolehdi puhtaudesta!
- Ole kiinnostunut hoitajasi osastolla ja jatkohoitosuunnitelmista!
- Muista pygästä tarvittaessa kipulääkettä!
- Muista myös leikkiä!

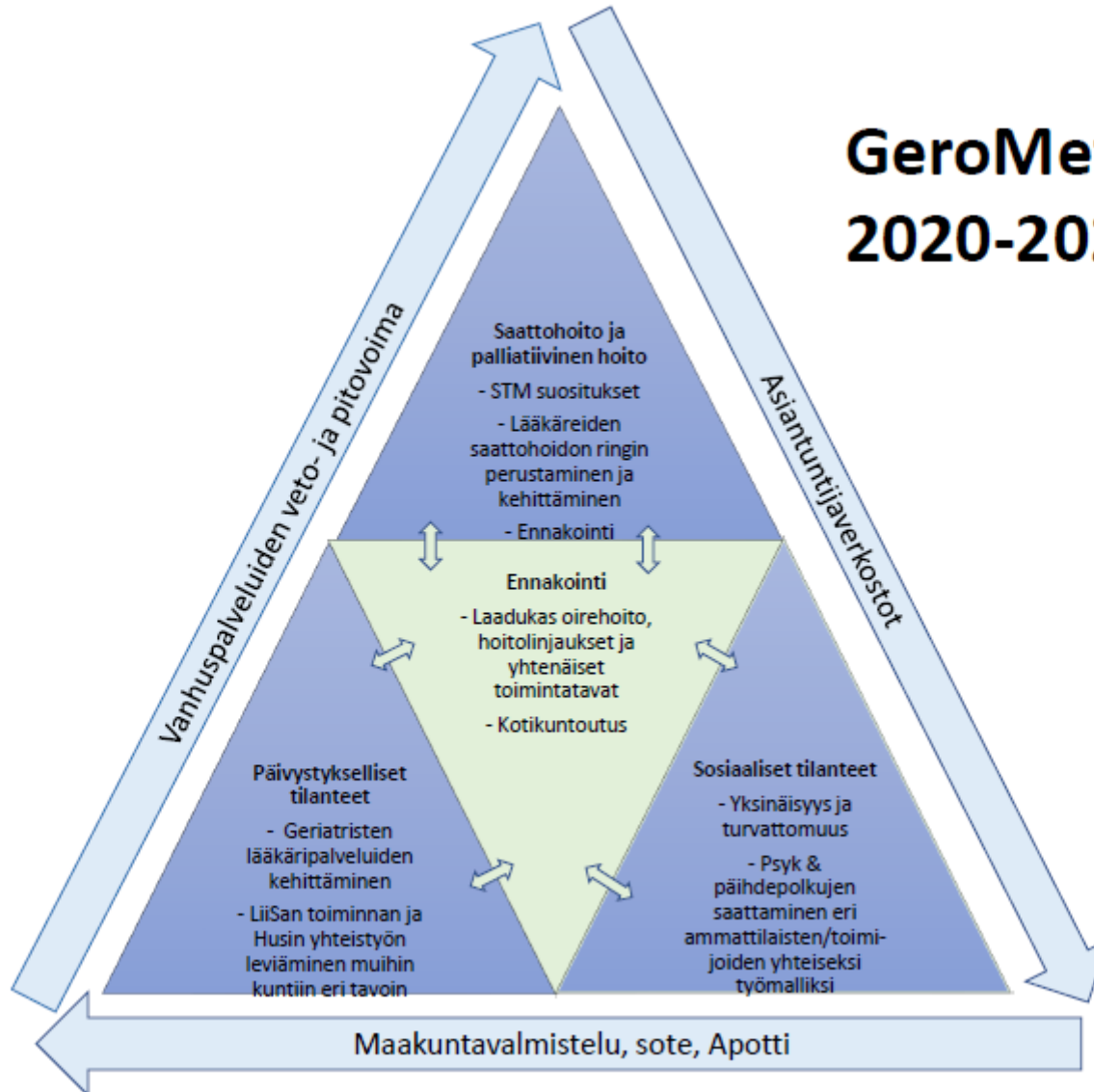
• Työryhmä: Vantaan sairaala osasto 3

Lisätietoja: Tuija Purhonen tuija.purhonen@vantaa.fi

Odotukset kaudelle 2020-2022

GeroMetron kauden 2020-2022 teemat

Vantaan vanhus- ja vammaispalvelujen tavoite: kotona asutaan mahdollisimman toimintakykyisenä mahdollisimman pitkään

Miten tähän päästään:

- Oikea tuote, palvelu, oikealle asiakkaalle, oikeaan aikaan ja kestoltaan ”riittävä”
- Asiakas saatetaan palvelusta toiselle
- Oikea osaaminen oikeassa paikassa

TOIMIVA HOITOKETJU

Liikkuvan sairaalan kehittäminen Vantaalla

- Tavoitteena on arvioida, miten liikkuvia sairaalapalvelujen voidaan Vantaalla kehittää, jotta ne tukevat erityisesti vantaalaisia hoivakotien asiakkaita ja joissain tapauksissa kotihoidon piirissä olevia henkilöitä.
 - Päivystyksellisten tilanteiden toimintamallin kehittäminen: osaaminen akuutin tilanteen kokonaisvaltaisessa havainnoinnissa, toimimisessa sekä konsultoinnissa
 - Liikkuva sairaala erityisesti erityisasumisen tukena
- Tavoitteena on arvioida, voidaanko liikkuvan sairaalapalvelun avulla parantaa ikääntyneiden kotona asumista ja asumispalvelujen asiakkaiden sairaanhoidollista hoitoa.
 - Konsultaatioapu erityisasumiseen, sillä sairaanhoitajien määrä on vähäinen erityisesti ilta- ja viikonlopun aikaan → vähentää yhteydenottoja päivystykseen
 - Sairaanhoitajien saatavuus asumispalveluyksiköihin on haasteellinen
 - Vaikutuksia hoidon laatuun ja palvelun luotettavuuteen

Strateginen lähtökohta sairaalapalvelujen tulevaisuuteen

- Seinätön sairaala on tulevaisuutta, jossa sairaalaa eivät määrittele seinät vaan potilaan hoitoprosessit.
- Kotisairaalan rinnalla olevasta liikkuvan sairaalan palvelusta on näyttöä mm. Espoon kokemuksissa.
- Sairaalahoidon vahvistaminen potilaan asuinympäristössä vahvistaa kotona selviytymistä sekä lyhentää potilaan sairaalajaksoa ja edistää toiminnallisena ympäristönä parantumista ja toimintakyvyn edistymistä.
- Sairaalassa ei asuta ja hoitajaksot ovat keskimäärin nykyistä lyhyempiä. Kuntoutus ja toipuminen voi jatkua vielä kotiutumisen jälkeen erilaisten palveluiden turvin. (Espoon sairaala -hanke 2012.)
- Tulevaisuuden sairaalapalvelut perustuvat potilaskeskeiseen hoitomalliin, joka on kaiken palveluntarjonnan, suunnittelun ja laadunvarmistuksen lähtökohtana:
 - Hoitoa tuodaan mahdollisimman paljon potilaan luokse, eikä potilasta liikutella tarpeettomasti
 - Hoitoa tarjotaan sairaalan ja muiden toimijoiden saumattomana yhteistyönä sairaalajaksojen lyhentämiseksi (RCP: Future Hospital Programme 2018)
- Näistä seikoista johtuen Vantaalla panostetaan tulevaisuudessa seinättömiin ja liikkuviin palveluihin sairaalarakennuksen ulkopuolella.
- Uuden teknologian hyödyntäminen on keskeinen osa sairaalahoidtoa, joka on osa myös kotiin vietävää sairaalahoidtoa.

Kiitos!

